

ภาคผนวก

ที่

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลคูสะมีแล

อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

23 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

ด้วยนายบุญดีมัน แยน่า รหัสนักศึกษา 4567011 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความประสงค์ต้องมาติดต่อขอความร่วมมือ เพื่อสัมภาษณ์และกรอกแบบสอบถามการวิจัยในการเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง รูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้ความอนุเคราะห์ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ. ดร. อิสมาแอ อาลี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักเลขานุการ

โทรศัพท์ 0-7333-1305

โทรสาร 0-7333-1305

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
แบบสอบถามการวิจัยสำหรับองค์กรอิสลามและผู้รู้
เรื่อง
รูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นขององค์กรอิสลามและผู้รู้เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษากฎหมายอิสลามใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการศึกษา
กฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ด้าน คือ
แหล่งที่มากฎหมายอิสลาม การเรียนการสอนกฎหมายอิสลามและการ
วินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลาม
ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบ
การศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- กรุณาอ่านคำชี้แจงและข้อความในแบบสอบถามแต่ละตอน โดยละเอียดแล้วตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้คำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้ และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อท่านและสังคมส่วนรวมอินชาอัลลอฮ์

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
นายบุญคิมัน แขนะ
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1
ข้อมูลส่วนตัว

เลขที่แบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยกาเครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่
ความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1 - 2

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

1. อายุ

- 1 ( ) ตั้งแต่ 20 - 39
2 ( ) 40 - 60 ปี
3 ( ) สูงกว่า 60 ปี

3

2. อาชีพ

- 1 ( ) ครูสอนศาสนา
2 ( ) นักวิชาการอิสระ
3 ( ) ผู้บริหารสถาบันการศึกษา
4 ( ) รับราชการ
5 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

4

3. ภูมิลำเนาปัจจุบัน

- 1 ( ) จังหวัดปัตตานี
2 ( ) จังหวัดยะลา
3 ( ) จังหวัดนราธิวาส
4 ( ) จังหวัดสตูล
5 ( ) จังหวัดสงขลา

5

4. วุฒิการศึกษาสามัญ

- 1 ( ) ไม่จบประถมศึกษา
2 ( ) ประถมศึกษา หรือเทียบเท่า
3 ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า
4 ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
5 ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
6 ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

6

5. วุฒิกำรศึกษำศำสนำอิสลำน

- 1 ( ) ไม่จบขำนะวียะฮ์
- 2 ( ) ขำนะวียะฮ์
- 3 ( ) ศึกษาระบบปอเนาะ(โปรดระบุจำนวนปี).....
- 4 ( ) ปริญญำตรี สำขำ.....
- 5 ( ) ปริญญำโท สำขำ.....
- 6 ( ) ปริญญำเอก สำขำ.....

□
7

6. สถำบันกำรศึกษำที่ทำนสำเร็จกำรศึกษำ

- 1 ( ) ในประเทศ
- 2 ( ) ต่ำงประเทศที่เป็นประเทศอำหรับ
- 3 ( ) ต่ำงประเทศที่ไม่ใช่ประเทศอำหรับ
- 4 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

□
8

7. ควำมรู้ท่งภำษำอำหรับ

- 1 ( ) อ่อน
- 2 ( ) พอใช้
- 3 ( ) ดี
- 4 ( ) ดีมำก

□
9

8. สถำนภำพหรือตำหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน (ตอบได้มำกกว่ำ 1 ข้อ)

- 01 ( ) คณะกรรมกำรอิสลำนประจำมัสยิด
- 02 ( ) คณะกรรมกำรอิสลำนประจำจังหวัด
- 04 ( ) โต๊ะครู
- 08 ( ) ครูโรงเรียนเอกชนสอนศำสนำอิสลำน
- 06 ( ) อำจำรย์ในสถำบันอุดมศึกษำ
- 32 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

□ □
10 11

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยกาเครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง (.....) เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษา
กฎหมายอิสลาม

ด้านการเรียนการสอนกฎหมายอิสลาม

1. ท่านใช้เวลาศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม
1 ( ) ต่ำกว่า 5 ปี
2 ( ) 5 - 10 ปี
3 ( ) 11 - 15 ปี
4 ( ) มากกว่า 15 ปี
2. ท่านศึกษากฎหมายอิสลามที่สังกัดสำนักคิด (มัซฮับ)ใด?
1 ( ) หะนะฟี
2 ( ) มาลิกีย์
3 ( ) ชาฟีอี
4 ( ) หัมบะลี
5 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
3. ท่านศึกษากฎหมายอิสลามจากแหล่งใด?
1 ( ) อัลกุรอานและตัฟซีร
2 ( ) สุนันและคำอธิบาย(ชัรฮ์)
3 ( ) ตำรากฎหมายอิสลาม
4 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. ตัฟซีรอัลกุรอานที่ท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)
1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....
7..... 8.....

5. สุนันและรัฐที่ท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....
7. .... 8. ....

6. ตำรากฎหมายอิสลามที่ท่านได้ศึกษาได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....
7. .... 8. ....

7. ตำราอื่นๆ (เช่น พัตวา ฯลฯ) ที่ท่านได้ศึกษา (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....
7. .... 8. ....

8. ตำราที่ท่านใช้ประกอบการสอนในสาขากฎหมายอิสลาม (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2. ....
3. .... 4. ....
5. .... 6. ....
7. .... 8. ....

9. ท่านคิดว่าหลักสูตรการศึกษากฎหมายอิสลามปัจจุบันถูกเขียนขึ้นมาจากพื้นฐานของ

- 1 ( ) ตำรากฎหมายอิสลาม
2 ( ) ประสบการณ์ของผู้เขียน
3 ( ) อัลกุรอานและสุนนะฮและแหล่งที่มากฎหมายอิสลาม
4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

10. ท่านคิดว่าหลักสูตรการศึกษากฎหมายอิสลามปัจจุบัน

- 1 ( ) ควรปรับปรุง
- 2 ( ) สมบูรณ์แล้ว
- 3 ( ) ควรเปลี่ยนแปลง

เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

.....

11. ท่านเคยไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนกฎหมายอิสลามในต่างประเทศ

- 1 ( ) น้อยกว่า 3 ครั้ง
- 2 ( ) 3 – 4 ครั้ง
- 3 ( ) 5 – 10 ครั้ง
- 4 ( ) มากกว่า 10 ครั้ง
- 5 ( ) ไม่เคย

ด้านแหล่งที่มากฎหมายอิสลาม

1. แหล่งที่มากฎหมายอิสลามที่ท่านรู้จักได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
- 3..... 4.....
- 5..... 6.....
- 7..... 8.....

2. เมื่อท่านพบว่า มีทัศนะที่แตกต่างไปจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ท่านปฏิบัติอย่างไร? (เช่น กรณีอะฮฺซาน 2 ครั้งในวันศุกร์)

- 1 ( ) ตามทัศนะที่ปรากฏอยู่ในตำรากฎหมายอิสลาม
- 2 ( ) ตามสุนนะฮ์

เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

3. เมื่อปรากฏปัญหาข้อกฎหมายอิสลามมุสลิมในพื้นที่ของท่านจะถามในลักษณะใด?

- 1 ( ) ถามเพื่อต้องการเพียงคำตอบ
- 2 ( ) ถามพร้อมกับให้อ่านตำราทางกฎหมายอิสลามให้ฟัง
- 3 ( ) ถามพร้อมกับต้องการรู้ถึงหลักฐานและแหล่งที่มาของคำตอบ
- 4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

4. ท่านประสบปัญหาในการใช้แหล่งที่มากฎหมายอิสลามหรือไม่ ?

- 1 ( ) ใช่ เพราะสาเหตุ
.....
.....
.....

- 2 ( ) ไม่ เพราะ
.....
.....
.....

5. ท่านเคยใช้แหล่งที่มากฎหมายอิสลามอื่นจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์หรือไม่?

- 1 ( ) ใช่ เพราะ
.....
.....
.....

- 2 ( ) ไม่ เพราะ
.....
.....
.....

6. ท่านคิดว่าผู้เรียนทั่วไปรู้จักแหล่งที่มากฎหมายอิสลามในระดับ

- 1 ( ) น้อยมาก
- 2 ( ) พอใช้
- 3 ( ) มาก
- 4 ( ) ไม่รู้จัก

7. ท่านคิดว่าปัญหาการใช้แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลามมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง?(ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

1.....

2. ....

3. ....

4. ....

ด้านการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลาม

1. ท่านเคยวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามหรือไม่ ?

1 ( ) เคย

2 ( ) ไม่เคย

3 ( ) ไม่กล้า

2. เมื่อปรากฏเหตุการณ์ใดๆที่มีได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ท่านปฏิบัติอย่างไร? (เช่น กรณีบริจาคอวัยวะต่างๆของคน)

1 ( ) วินิจฉัยโดยศึกษาจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์รวมทั้งตีฟหรีและชัรหุต่างๆ

2 ( ) วินิจฉัยโดยใช้แหล่งที่มากฎหมายอิสลามต่างๆเช่น กียาส อิศติหสาน ฯลฯ

3 ( ) ปฏิบัติตามทัศนะของผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายอิสลามที่ได้เขียนไว้ในตำราพะตาวาต่างๆ

4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

3. ตำรากฎหมายอิสลามที่ท่านใช้ประกอบการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

1..... 2. ....

3. .... 4. ....

5. .... 6. ....

7. .... 8. ....

4. ท่านศึกษาวิธีการวินิจฉัยกฎหมายอิสลามในระดับ

1 ( ) น้อยมาก

2 ( ) ปานกลาง

3 ( ) มาก

4 ( ) ไม่ได้ศึกษา

5. ท่านเคยไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลามในต่างประเทศกี่ครั้ง ?

- 1 ( ) น้อยกว่า 3 ครั้ง
- 2 ( ) 3 – 4 ครั้ง
- 3 ( ) 5 – 10 ครั้ง
- 4 ( ) มากกว่า 10 ครั้ง
- 5 ( ) ไม่เคย

6. ท่านคิดว่าการวินิจฉัยกฎหมายอิสลามควรกระทำ

- 1 ( ) คนเดียว เพราะ

.....
.....
.....

- 2 ( ) เป็นกลุ่ม เพราะ

.....
.....
.....

7. ท่านคิดว่าปัญหาการวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลามมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง? (ตอบ
ได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1.....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

8. ท่านคิดว่าควรมีมุฟตีในระดัประเทศหรือไม่

- 1 ( ) ควรมี เพราะ (โปรดระบุว่าควรมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง)

.....
.....
.....

- 2 ( ) ไม่ควรมี เพราะ

.....

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิม
ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง _____ ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิม
ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ด้าน คือ แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลาม
การเรียนการสอนกฎหมายอิสลามและการวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลามอย่างไร
โปรดเขียนในช่องว่างต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....

2. แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....

3. การวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้ศึกษา
เรื่อง
รูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา กฎหมายอิสลามใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการศึกษา กฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ด้าน คือ แหล่งที่มากฎหมายอิสลาม การเรียนการสอนกฎหมายอิสลามและการ วิจัยข้อกฎหมายอิสลาม
ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ท่านเขียนข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบ การศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- กรุณาอ่านคำชี้แจงและข้อความในแบบสอบถามแต่ละตอนโดยละเอียดแล้วตอบตามความ เป็นจริงทั้งนี้คำตอบของท่านมีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้ และผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ ต่อท่านและสังคมส่วนรวมอินชาอัลลอฮ์

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นายบุญดีมัน แยมานะ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1
ข้อมูลส่วนตัว

เลขที่แบบสอบถาม

1 - 2

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยกาเครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย

1. อายุ

1 ( ) ต่ำกว่า 15 ปี

2 ( ) 15 - 25 ปี

3 ( ) สูงกว่า 25 ปี

3

2. ภูมิลำเนาปัจจุบัน

1 ( ) จังหวัดปัตตานี

2 ( ) จังหวัดยะลา

3 ( ) จังหวัดนราธิวาส

4 ( ) จังหวัดสตูล

5 ( ) จังหวัดสงขลา

4

3. วุฒิการศึกษาสามัญ

1 ( ) ไม่จบประถมศึกษา

2 ( ) ประถมศึกษา หรือเทียบเท่า

3 ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

4 ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

5 ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า

6 ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

5

4. สถาบันการศึกษาศาสนาอิสลาม

1 ( ) กำลังศึกษาในปอเนาะ(โปรดระบุชื่อ).....

2 ( ) กำลังศึกษาในโรงเรียน(โปรดระบุชื่อ).....

3 ( ) กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา(โปรดระบุชื่อ).....

4 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

6

5. ความรู้ทางภาษาอาหรับ

1 ( ) อ่อน

2 ( ) พอใช้

3 ( ) ดี

4 ( ) ดีมาก

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยกาเครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง (.....) เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษา
กฎหมายอิสลาม

ด้านการเรียนการสอนกฎหมายอิสลาม

1. ท่านใช้เวลาศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามมาแล้วกี่ปี ?
  - 1 ( ) ต่ำกว่า 3 ปี
  - 2 ( ) 3 - 6 ปี
  - 3 ( ) 7 - 12 ปี
  - 4 ( ) มากกว่า 12 ปี
2. ท่านศึกษากฎหมายอิสลามที่สังกัดสำนักคิด (มัซฮับ)
  - 1 ( ) หะนะฟี
  - 2 ( ) มาลิกีย์
  - 3 ( ) ชาฟีอี
  - 4 ( ) หัมบะลี
  - 5 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
3. ท่านศึกษากฎหมายอิสลามจากแหล่ง
  - 1 ( ) อัลกุรอานและตัฟซีร
  - 2 ( ) สุนันและคำอธิบาย (ฮัรฎุ)
  - 3 ( ) ตำรากฎหมายอิสลาม
  - 4 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....
4. ตัฟซีรอัลกุรอานที่ท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัว
เลขที่กำหนด)
  - 1..... 2.....
  - 3..... 4.....
  - 5..... 6.....
  - 7..... 8.....

5. สุนันและรัฐที่ท่านได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....
7..... 8.....

6. ตำรากฎหมายอิสลามที่ท่านได้ศึกษาได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....
7..... 8.....

7. รายวิชาเกี่ยวกับกฎหมายอิสลามที่ท่านได้ศึกษา (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....
7..... 8.....

8. ตำราที่ท่านใช้ประกอบการเรียนในสาขากฎหมายอิสลาม (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....
7..... 8.....

9. ท่านคิดว่าหลักสูตรการศึกษากฎหมายอิสลามปัจจุบันถูกเขียนขึ้นมาจากพื้นฐานของ

- 1 ( ) ตำรากฎหมายอิสลาม
2 ( ) ประสบการณ์ของผู้เขียน
3 ( ) อัลกุรอานและสุนนะฮและแหล่งที่มากฎหมายอิสลาม
4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

10. ท่านคิดว่าหลักสูตรการศึกษากฎหมายอิสลามปัจจุบัน

- 1 ( ) ควรปรับปรุง
- 2 ( ) สมบูรณ์แล้ว
- 3 ( ) ควรเปลี่ยนแปลง

เพราะเหตุ

ใด?.....
.....
.....

11. ท่านเคยไปศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกฎหมายอิสลาม ณ สถาบันอื่น

- 1 ( ) น้อยกว่า 3 ครั้ง
- 2 ( ) 3 – 4 ครั้ง
- 3 ( ) 5 – 10 ครั้ง
- 4 ( ) มากกว่า 10 ครั้ง
- 5 ( ) ไม่เคย

ด้านแหล่งที่มากฎหมายอิสลาม

1. แหล่งที่มากฎหมายอิสลามที่ท่านรู้จักได้แก่ (ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

- 1..... 2.....
- 3..... 4.....
- 5..... 6.....
- 7..... 8.....

2. เมื่อท่านพบว่า มีทัศนคติที่แตกต่างไปจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ท่านปฏิบัติอย่างไร? (เช่น กรณีอะฮฺซาน 2 ครั้งในวันศุกร์)

- 1 ( ) ถามผู้รู้
- 2 ( ) ศึกษาคำตอบด้วยตนเอง
- 3 ( ) ค้นคว้าพร้อมกับสอบถามผู้รู้
- 4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

3. เมื่อปรากฏปัญหาข้อกฎหมายอิสลามนักศึกษาในสถาบันของท่านจะถามในลักษณะ

- 1 ( ) ถามเพื่อต้องการเพียงคำตอบ
- 2 ( ) ถามพร้อมกับให้อ่านตำราทางกฎหมายอิสลามให้ฟัง
- 3 ( ) ถามพร้อมกับต้องการรู้ถึงหลักฐานและแหล่งที่มาของคำตอบ
- 4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

4. ท่านประสบปัญหาในการรับรู้แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลามหรือไม่ ?

- 1 ( ) ใช่ เพราะสาเหตุ

.....
.....
.....

- 2 ( ) ไม่ เพราะ

.....
.....
.....

5. ท่านเคยศึกษาแหล่งที่มากฎหมายอิสลามอื่นจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์หรือไม่?

- 1 ( ) ใช่ เพราะ

.....
.....

- 2 ( ) ไม่ เพราะ

.....
.....

6. ท่านคิดว่าผู้เรียนทั่วไปรู้จักแหล่งที่มากฎหมายอิสลามในระดับ

- 1 ( ) น้อยมาก
- 2 ( ) พอใช้
- 3 ( ) มาก
- 4 ( ) ไม่รู้จัก

7. ท่านคิดว่าปัญหาการศึกษาแหล่งที่มาของกฎหมายอิสลามมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง?

(ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

1.....

2. ....

3. ....

4. ....

ด้านการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลาม

1. ท่านเคยวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามหรือไม่ ?

1 ( ) เคย

2 ( ) ไม่เคย

3 ( ) ไม่กล้า

2. เมื่อปรากฏเหตุการณ์ใดๆที่มีได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในอัลกุรอานและสุนนะฮ์ท่านปฏิบัติอย่างไร? (เช่น กรณีบริจาคอวัยวะต่างๆของคน)

1 ( ) ขอคำวินิจฉัยจากบรรดาผู้รู้

2 ( ) ศึกษาด้วยตนเองจากตำราต่างๆ

3 ( ) รอคอยคำวินิจฉัยจากบรรดาผู้รู้

4 ( ) อื่นๆโปรดระบุ .....

3. ท่านคิดว่าตำรากฎหมายอิสลามที่บรรดาผู้รู้นำมาประกอบการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามเป็นอย่างไร?(กรณีมีการอ้างอิงในการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลาม)

1 ( ) เหมาะสม

2 ( ) ไม่เหมาะสม

เพราะ.....

4. ท่านเคยศึกษาวิธีการวินิจฉัยกฎหมายอิสลามหรือไม่ ?

1 ( ) เคย

2 ( ) ไม่เคย

3 ( ) ไม่จำเป็น

5. ท่านเคยศึกษาวิธีการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามของบรรดาผู้รู้ในต่างประเทศหรือไม่?

1 ( ) เคย

2 ( ) ไม่เคย

3 ( ) ไม่จำเป็น

6. ท่านคิดว่าการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามจำเป็นสำหรับบ้านเราหรือไม่ ?

1 ( ) จำเป็น เพราะ

.....
.....
.....

2 ( ) ไม่จำเป็น เพราะ

.....
.....
.....

7. ท่านคิดว่าปัญหาการวินิจฉัยข้อกำหนดอิสลามของบรรดาผู้รู้ มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง?(ตอบได้มากกว่าตัวเลขที่กำหนด)

1.....

2. ....

3. ....

4. ....

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิม
ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง _____ ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบการศึกษากฎหมายอิสลามของมุสลิม
ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3 ด้าน คือ แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลาม
การเรียนการสอนกฎหมายอิสลามและการวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลามอย่างไร
โปรดเขียนในช่องว่างต่อไปนี้

2. การเรียนการสอนกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....

3. แหล่งที่มาของกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....

4. การวินิจฉัยข้อกฎหมายอิสลาม

.....
.....
.....
.....